

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 85.175 van 8 februari 2000

A. 73.493/XIII-1276

In zake : **1. de stad Beauraing,**
2. CARLENS Luc,

Hompelstraat 57
3202 Rillaar,

tegen :

- 1. het Waals Gewest,**
vertegenwoordigd door zijn
Regering,
- 2. de bestendige deputatie van
de provincieraad van Namen.**

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 7 maart 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij de stad Beauraing en Luc CARLENS de nietigverklaring vorderen van de beslissing van de Minister van Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer van het Waals Gewest van 13 december 1996 houdende goedkeuring van het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Namen van 29 februari 1996 betreffende het behoud van het gedeelte A-B van buurtweg nr. 36 te Feschaux/Beauraing;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer LOMBAERT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 6 september 1999 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partijen;

Gelet op de beschikking van 15 december 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 20 januari 2000;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. P. RONDIAT, loco Mr. J.-M. CHEFFERT, advocaat, die voor de verzoekende partijen verschijnt, en van Mr. B. HENDRICKX, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer LOMBAERT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

Weg nr. 36 die opgenomen is in de buurtwegenatlas, loopt op het grondgebied van Beauraing (Feschaux) door een privé-bos dat toebehoort aan Luc CARLENS. Deze heeft op de weg aan de toegang tot zijn bos slagbomen laten plaatsen.

Op 20 maart 1995 schrijft Luc CARLENS aan de stad Beauraing dat hij "weg nr. 36", die door zijn eigendom loopt, "(wenst) te kopen" en dat hij alle kosten van de opheffing van de weg zal betalen. Op 28 maart 1995 oordeelt de gemeenteraad van Beauraing dat een gedeelte van buurtweg nr. 36 dient te worden opgeheven en besluit hij aan de provinciale technische dienst te vragen een studie over deze kwestie te maken. Deze studie wordt op 17 juli 1995 aan de stad Beauraing bezorgd. De hinderenquête over de opheffing van het weggedeelte wordt gehouden van 7 tot 22 augustus 1995. De afdeling Natuur en Bossen van het directoraat-generaal Natuurlijke Bronnen en Leefmilieu van het Ministerie van het Waals Gewest schrijft op 10 augustus 1995 dat ze van oordeel is dat weg nr. 36 dient te worden behouden op het gedeelte dat door het eigendom van Luc CARLENS loopt, om de volgende redenen :

- " - weg nr. 36 biedt de inwoners van Feschaux een interessant wandelpad;
- hij loopt naar andere eigendommen dan die van verzoeker (Luc CARLENS);
- de dienst Toezicht van de afdeling Natuur en Bossen kan via die weg gemakkelijker het bos in bij de uitvoering van zijn controletaken inzake het afschotplan voor de jacht op edelhert, de bijvoeding van de fauna, het zoeken naar wederrechtelijk geschoten wild;
- de wet bepaalt dat de kweekparken tegen het jaar 2000 dienen te worden afgeschaft;
- de onwettige slagbomen dienen te worden weggenomen".

Talrijke bezwaarschriften en petitieën worden ingediend om het nut te onderstrepen van het gedeelte van buurtweg nr. 36 waarvan de opheffing voorgesteld wordt, alsmede de aantrekkelijkheid ervan voor wandelaars wegens het aldus te ontdekken ecologisch en cultureel patrimonium.

Op 22 augustus 1995 deelt Jean-Pierre GODART de burgemeester van Beauraing mede dat hij tegen Luc CARLENS klacht heeft ingediend "omdat hij met drie slagbomen de gemeentewegen nrs. 16 en 36 heeft afgesloten die door zijn wildpark lopen en aldus zonder rechtstitel bezit heeft genomen van een gedeelte van de gemeentegrond (Veldwetboek, art. 89, 3°)".

Op 22 augustus 1995 wordt eveneens de hinderenquête afgesloten. In het proces-verbaal van sluiting wordt akte genomen van de mondelinge opmerkingen van de bezwaarindieners en wordt vastgesteld dat schriftelijke bezwaarschriften ingediend zijn. Op 30 september 1995 maakt het college van burgemeester en schepenen van Beauraing een nota op die gericht is aan de gemeenteraad, waarin het voorstelt het gedeelte van buurtweg nr. 36 dat door het privé-bos van Luc CARLENS loopt op te heffen. Het college is van oordeel dat de redenen die worden aangevoerd in de bezwaarschriften niet ernstig zijn, op de grond dat :

- het weggedeelte in werkelijkheid niet meer zou bestaan en op de sectie Dion niet verder zou lopen;
- alleen Luc CARLENS, wiens terrein reeds meer dan dertig jaar afgesloten is, interesse had voor dat gedeelte, zodat de opheffing ervan alleen een regularisatie zou zijn;
- de opheffing van de weg noodzakelijk is wegens de financiële situatie van de gemeente;
- deze opheffing wandelingen niet onmogelijk maakt, aangezien via de wegen nrs. 13 en 18, die speciaal voor wandelaars aangelegd zijn, de "Croix Saint-Jean" en het oude Feschaux en het kerkhof ervan kunnen worden bezocht.

Op 17 oktober 1995 beslist de gemeenteraad van Beauraing om "de bezwaarschriften te verwerpen en ongegrond te verklaren" en aan de bestendige deputatie voor te stellen "de weg te wijzigen door het gedeelte A-B van weg nr. 36 op te heffen zoals het opgenomen is op de plannen die opgemaakt zijn door de provinciale technische dienst".

Op 29 januari 1996 brengt de gemachtigde ambtenaar van de directie Namen van het directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Patrimonium van het Ministerie van het Waals Gewest een ongunstig advies uit over de opheffing van gedeelte A-B van weg nr. 36, om de volgende redenen :

- " - Aangezien het openbaar nut van de opheffing niet bewezen is;
- Aangezien die weg geopend dient te blijven, omdat hij het publiek een interessante wandeling biedt;
- Aangezien de beoogde opheffing het algemeen belang kan schaden".

Op 29 februari 1996 besluit de bestendige deputatie van de provincieraad van Namen buurtweg nr. 36 te Feschaux/Beauraing te handhaven. Dat besluit wordt in de volgende bewoordingen gemotiveerd :

" GELET OP het besluit dd. 17-10-1995 waarbij de gemeenteraad van Beauraing voorstelt een gedeelte (AB op het plan) van buurtweg nr. 36 te Feschaux op te heffen;

GELET OP het in dat besluit opgenomen ontwerp van de geplande wijzigingen;

GELET OP het proces-verbaal van sluiting van de hinderenquête waarin gewag wordt gemaakt van talrijke bezwaren waarbij het verdwijnen van een pittoreske weg wordt betreurd (wandelpaats, patrimonium van het dorp ...) en waarbij het feit wordt aangeklaagd dat een particulier zich een openbare doorgang heeft toegeëigend;

AANGEZIEN het grote aantal bezwaarschriften aantoont dat de bevolking belangstelling heeft voor

het patrimonium dat het net van plattelandswegen vertegenwoordigt;

AANGEZIEN onder meer de afdeling Natuur en Bossen van het Ministerie van het Waals Gewest gereageerd heeft in het kader van dat openbaar onderzoek door er de nadruk op te leggen dat de toegang die gevormd wordt door weg nr. 36 nuttig en interessant is voor haar diensten bij de uitvoering van verschillende taken :

- ! het toezicht op het afschotplan voor de jacht op edelhert;
- ! het toezicht op de bijvoeding van de fauna;
- ! het zoeken naar wederrechtelijk geschoten wild;

AANGEZIEN het schepencollege van Beauraing in een brief van 8 januari 1996 de geldigheid van die reactie betwist, omdat het van oordeel is dat de afdeling Natuur en Bossen haar bevoegdheden te buiten gegaan is;

AANGEZIEN niets de ambtenaar die verantwoordelijk is voor het bewuste terrein belet, na van een openbaar onderzoek te hebben gehoord, om te reageren door ten behoeve van de overheid die uitspraak dient te doen gegevens aan te voeren die het dossier kunnen aanvullen;

GELET OP het verslag van de provinciale technische dienst dd. 11-12-1995, waarin inzonderheid de belangstelling van het publiek tijdens de hinderenquête aangegeven wordt;

GELET OP het advies dat de gemachtigde ambtenaar van ruimtelijke ordening op 29 januari 1996 uitgebracht heeft en dat om de volgende redenen ongunstig is uitgevallen :

- ! er zijn bezwaarschriften ingediend;
- ! het openbaar belang van de opheffing is niet aangetoond;
- ! de bewuste weg kan door het publiek in het kader van een wandeling worden gebruikt;
- ! de beoogde opheffing kan het algemeen belang schaden;

AANGEZIEN de beslissing van de gemeenteraad van Beauraing geenszins gemotiveerd is, doordat het besluit van 17-10-1995 geen enkele argumentatie in verband met het algemeen belang bevat;

AANGEZIEN weg nr. 36, waarvan de gedeeltelijke opheffing voorgesteld wordt, nog altijd

als verbinding tussen weg nr. 18 en het centrum van het dorp Feschaux kan dienen;

AANGEZIEN het openbaar nut ervan derhalve onverminderd blijft bestaan;

AANGEZIEN de voorgestelde opheffing een onderbreking van de verbinding tot gevolg zou hebben, wat aldus het algemeen belang zou schaden;

AANGEZIEN uit het dossier blijkt dat met het voorstel van de gemeenteraad van Beauraing in feite ingegaan wordt op het verzoek van de eigenaar van de percelen waardoor de weg loopt;

AANGEZIEN de logica van de opheffing die de particulieren vragen dient te worden omgekeerd overeenkomstig de bepalingen en de strekking van de artikelen 28 en 29 van de wet van 11 april 1841 op de buurtwegen;

AANGEZIEN de opheffing van de weg door de overheid, in overeenstemming met het algemeen belang, de omwonenden in voorkomend geval een recht op afkoop kan verlenen, doch dat niet het verzoek daartoe vanwege de omwonenden aan de beslissing tot opheffing van die weg ten grondslag mag liggen".

Op 21 maart 1996 stellen de advocaten van de verzoekende partijen, voor elk ervan, beroep in bij de Waalse Regering met toepassing van artikel 28 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen.

Op 13 december 1996 keurt de Minister van Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer van het Waals Gewest de beslissing van de bestendige deputatie goed.

Dit is de bestreden handeling; die is als volgt gemotiveerd :

" Gelet op het besluit van 17 oktober 1995 van de gemeenteraad van Beauraing waarbij aan de bestendige deputatie wordt voorgesteld het gedeelte A-B van buurtweg nr. 36 op te heffen;

Gelet op het proces-verbaal van sluiting van de hinderenquête;

Gelet op het besluit van 29 februari 1996 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Namen om buurtweg nr. 36 te handhaven;

Gezien de beroepen die tegen de genoemde beslissing van de bestendige deputatie ingesteld zijn door de stad Beauraing, enerzijds, en door Meesters CHEFFERT, DELAEY, BOUILLON, in opdracht van de heer Luc CARLENS, anderzijds;

Gelet op het advies van 27 december 1994 van de provinciale technische dienst van Namen, waarbij de juridische situatie van de buurtweg bevestigd wordt en waarbij het bestaan van een overtreding vastgesteld wordt;

Gelet op het ongunstige advies van 10 augustus 1995 van de afdeling Natuur en Bossen;

Gelet op het voorwaardelijk gunstige advies van de provinciale technische dienst van 11 december 1995;

Gelet op het ongunstige advies van het directoraat-generaal Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Patrimonium van 29 januari 1996;

Overwegende dat de bezwaren die particulieren en verenigingen die een rechtstreeks belang hebben bij de buurtwegen en de buurtpaden tijdens de hinderenquête geuit hebben, gegrond zijn, aangezien het gaat om wandelverenigingen; dat die bezwaren niet aan één enkele persoon kunnen worden toegeschreven, wat het college doet;

Overwegende dat die bezwaren erop wijzen dat het publiek stellig interesse heeft voor de bewuste buurtweg;

Overwegende dat het argument van het college betreffende de kosten van het onderhoud van die weg, die nog slechts zou dienen voor enkele zeldzame personen, bijgevolg niet in aanmerking kan worden genomen; dat immers, gelet op het aantal personen dat opgekomen is tegen de opheffing van de bewuste weg, de kosten die aan dat onderhoud verbonden zijn een openbare noodzaak zijn;

Overwegende dat bij het dossier overigens verschillende tegenstrijdige brieven gevoegd zijn in verband met het al dan niet gebruiken van de weg gedurende de laatste dertig jaar; dat uit die briefwisseling niet kan worden afgeleid dat de bewuste buurtweg gedurende dertig jaar niet gebruikt is; dat er bovendien op moet worden gewezen dat

de heer CARLENS met slagbomen de doorgang van die buurtweg belemmerd heeft; dat die overtreding vastgesteld is door de bevoegde overheden en verklaart waarom het publiek die weg sinds enige tijd niet meer gebruikt;

Overwegende dat het ongunstige advies van de afdeling Natuur en Bossen, hoewel de bossen die door weg nr. 36 doorkruist worden niet onder de bosregeling vallen, in aanmerking dient te worden genomen in zoverre dat advies gevraagd is in verband met de kwestie van het toezicht op de jacht;

Overwegende dat het advies van de provinciale technische dienst weliswaar gunstig is ten aanzien van de opheffing van de weg, op voorwaarde dat aan de beheerders van de waterlopen een erfdiensbaarheid van doorgang gelaten wordt, maar dat die dienst in feite aangesproken is met het oog op het uitwerken van het project en een gunstig advies uitbrengt voor het technische aspect, wat evenwel niet betekent dat die dienst de overheid is die bevoegd is om uitspraak te doen;

Overwegende voor het overige dat bijzondere aandacht dient te worden geschonken aan de logica die ten grondslag ligt aan de opheffing van een buurtweg of van een buurtpad; dat immers door de beslissing van de gemeentelijke overheid de weg op te heffen, in overeenstemming met het algemeen belang, de omwonenden in voorkomend geval een recht op afkoop kunnen krijgen, en dat niet de wens van de omwonenden om een deel van het gemeentelijk grondgebied te verkrijgen aan de opheffing van de bewuste weg ten grondslag mag liggen;

Overwegende ten slotte dat in het bijzonder gelet dient te worden op het precedent waartoe die opheffing van buurtweg nr. 36 kan leiden";

Overwegende dat de bestendige deputatie van de provincieraad van Namen vraagt om buiten de zaak te worden gesteld, op de grond dat tegen haar besluit van 29 februari 1996 geen beroep tot nietigverklaring ingesteld is;

Overwegende dat de Waalse Regering, wanneer ze geadieerd wordt met toepassing van de artikelen 27 en 28 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen, een goedkeuringstoezicht uitoefent ten aanzien van de

beslissingen van de bestendige deputatie; dat het beroep bijgevolg in die zin dient te worden uitgelegd dat zowel de nietigverklaring van de beslissing van de bestendige deputatie als van de beslissing van de minister waarbij de eerstgenoemde beslissing wordt goedgekeurd, gevorderd wordt, en dat de bestendige deputatie in de zaak dient te worden gehandhaafd;

Overwegende dat de verzoekende partijen een eerste middel ontlennen aan schending van het eigendomsrecht; dat ze betogen dat buurtweg nr. 36 geen eigendom van de stad Beauraing is; dat ze erop wijzen dat die weg loopt door het eigendom van Luc CARLENS, dat hij niet voorkomt op de plannen van het bestuur van het kadaster, dat hij toegevoegd is in de buurtwegenatlas, waarin hij oorspronkelijk niet opgenomen was, dat het tracé van de weg in de atlas niet overeenstemt met het werkelijke tracé en dat de procedure die opgelegd wordt bij de wet van 10 april 1841 niet nageleefd is; dat ze hieruit afleiden dat de handelingen die de bestendige deputatie en de Waalse Regering gesteld hebben onrechtmatig zijn, doordat de weg privé-bezit is;

Overwegende dat de verzoekers een tweede middel ontlennen aan schending van de verkrijgende verjaring en van artikel 12 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen; dat ze betogen dat Luc CARLENS eigenaar van de omstreden weg geworden is door de dertigjarige verkrijgende verjaring, doordat, volgens hen, de weg gedurende dertig jaar niet meer gebruikt is; dat ze daaruit afleiden dat de handelingen die de bestendige deputatie en de Waalse Regering gesteld hebben onrechtmatig zijn, doordat ze betrekking hebben op een privé-weg;

Overwegende, ten aanzien van de twee middelen samen beschouwd, dat de regelgeving inzake het

openbaar domein en, meer specifiek die inzake de buurtwegen, los staat van de eigendom van de ondergrond; dat de middelen irrelevant zijn;

Overwegende dat de verzoekende partijen een derde middel ontlenen aan gebrekkige motivering; dat ze systematisch elke paragraaf van de motivering van de beslissing van de Waalse Minister van 13 december 1996 aanvechten :

- terwijl de Minister gewezen heeft op de belangstelling van het publiek voor de bewuste weg, betogen de verzoekende partijen dat die constatacie onjuist is; ze voeren aan dat een enkele persoon, die Luc CARLENS niet goed gezind was, op fictieve gronden verzet daartegen heeft georganiseerd; ze verklaren dat het dossier nooit ingezien is op het gemeentehuis; ze herinneren eraan dat het omstreden gedeelte van de weg afgesloten is en dus voor het publiek niet toegankelijk is, zonder dat daarover ooit enige betwisting heeft bestaan;
- ze leiden daaruit af dat, in tegenstelling tot wat de Minister geoordeeld heeft, de kosten van het onderhoud van het weggedeelte geen openbare noodzaak is, doordat de weg niet meer wordt gebruikt;
- wat betreft het ongunstige advies van de afdeling Natuur en Bossen van het Ministerie van het Waals Gewest, zijn zij van oordeel dat de Minister zich niet gebonden hoefde te achten door dat advies, dat niet gevraagd was en dat tijdens het openbaar onderzoek spontaan gegeven is; ze stellen voorts dat de opheffing van het omstreden weggedeelte de afdeling Natuur en Bossen niet zal beletten haar taken via andere wegen uit te voeren; ze onderstrepen dat de

afdeling Natuur en Bossen niet gereageerd heeft nadat Luc CARLENS slagbomen had geplaatst;

- ze verwijten de Minister dat hij geen rekening heeft gehouden met het advies van de provinciale technische dienst, dat gunstig was ten aanzien van de opheffing van de buurtweg; ze zijn van oordeel dat dat advies belangrijker was dan dat van de afdeling Natuur en Bossen van het Ministerie van het Waals Gewest, aangezien het ging om een technisch en verhelderend advies dat moest worden gevraagd; ze betwisten het motief betreffende "de logica van de opheffing van de weg"; ze wijzen erop dat het optreden van Luc CARLENS gewettigd was door bijzondere omstandigheden : niet-gebruik van de weg en nutteloze uitgave voor de gemeente; dat ze besluiten dat de motieven van de beslissing van de Waalse Minister van Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer voor kritiek vatbaar zijn zijn en dat het openbaar belang de opheffing van het omstreden gedeelte van de weg zou wettigen;

Overwegende dat de belangstelling van het publiek voor het behoud van de bewuste weg blijkt uit de talrijke bezwaarschriften en handtekeningen die tijdens het openbaar onderzoek verzameld zijn; dat de verwerende partij hieruit heeft afgeleid dat het onderhoud van dat weggedeelte een openbare noodzaak was; dat niet hoeft te worden gezocht naar de oorsprong van het verzet ten gunste van het behoud van de weg, doordat het vaststaat dat dat verzet bestaat; dat bij het dossier gevoegde verklaringen erop wijzen dat de weg rond 1970 nog gebruikt werd; dat hoe dan ook geen rekening zou kunnen worden gehouden met de onregelmatige feitelijke toestand die de tweede verzoekende partij veroorzaakt heeft en die de eerste verzoekende partij gedoogd heeft, om vast te stellen dat de weg niet wordt gebruikt en daaruit enig rechtsgevolg te trekken; dat de verwerende partij

terecht opgemerkt heeft dat de kosten van het onderhoud van de weg een gevolg zijn van het openbaar belang ervan, en geen voorwaarde waarvan dat openbaar belang afhankelijk zou zijn;

Overwegende dat de verschillende adviezen die tijdens het onderzoek ingewonnen zijn de overheid niet binden; dat deze er niet toe gehouden is in detail aan te geven om welke reden ze geen rekening heeft gehouden met het advies van de provinciale technische dienst en een beslissing genomen heeft die overeenstemt met het advies van de afdeling Natuur en Bossen, doordat, zoals in casu, de bestreden handeling steunt op juiste, afdoende en aanvaardbare motieven die erin aangegeven worden en die in het dossier kunnen worden nagegaan; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 8.000 frank, komen ten laste van de verzoekende partijen ten belope van 4.000 frank elk.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op acht februari tweeduizend door :

de HH. HANOTIAU,	kamervoorzitter,
LEROY,	staatsraad,
QUERTAINMONT,	staatsraad,
Mevr. MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M. -Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.